

זְבִּירַת בָּם

ושונתם לבגדי וזבירת בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכנך ובקומך:

פרשת השבוע למשפחה י"ב באדר תשס"ז * 2 במרץ 2007

ש"י עגנון ואנחנו

י"א באדר התש"ל, 17 לפברואר 1970, זהו יום פטירתו של ש"י עגנון. אין צורך, נדמה לי, להציג את האיש ומפעלו. כולם יודעים מי היה, אמנם, אך לא בטוח, מאידך, שהוא יוכל לאורך הזמן לשאת בתואר הסופר הלאומי. וזאת משום שעולמו התרבותי וסגנונו הספרותי הינם תוצר ישיר של שלל הספרים שהם נכס היהדות לדורותיה, מהתנ"ך ועד ספרות חז"ל, תלמוד ומדרשים. מ"הכנסת כלה" ועד "תמול שלשום", פורש לפנינו עגנון עולם מופלא שכולל יהדות מסורתית ממזרח אירופה וציונות גם יחד. אלא שלא ניתן להבין אותו אלמלא צלילה לתוך מקורותיו והסימוכין הרבים המצויים בספריו. ללא ספק, עגנון הוא ממחזשיה הגדולים של השפה העברית, מתוך שימוש שהוא עשה בה מגיל צעיר, אך גם מתוך שאיבת כוחותיו במסורת עתיקה אותה הוא הכיר על בוריה והוקיר דיה על מנת לרצות להחיות אותה ולחדש אותה בעת ובעונה אחת. הזיקה לאותה מסורת היא זאת שהקהילה שלנו שואפת להקנות לחבריה.

לתגובות: vedibartabam@gmail.com

מעוניינים לדעת יותר

על קהילת "גשר"

המשותפת לדתיים וחילונים

ועל מוסדות החינוך "קשת"?

התקשרו לאסף:

050-8560804

או כנסו לאתר:

www.gesher-mazkeret-batya.org.il

פרשת תצוה (שמות כ"ז, כ"ח עד ל', י')

הנושאים המרכזיים בפרשה

1. הדלקת נר התמיד
2. בגדי כהונה
3. העלאת קורבן התמיד

קראו עם הילדים את הקטע הבא שהוא חלק מטקסט ארוך יותר העוסק בבגדי הכהנים.

לט ושבצת הפתנת שש, ועשית מצנפת שש; ואבגט תעשה, מעשה רקס. **מ** ולבני אהרן תעשה כתנת, ועשית להם אבגטים; ומגבעות תעשה להם, לכבוד ולתפארת. **מא** והלבשת אתם את-אהרן אחיך, ואת-בניו אתו; ומשחת אתם ומלאת את-גדס, וקדשת אתם--וכהנו לי. **מב** ועשה להם מכנסי-גד, לכסות בשר ערוה; ממתנים ועד-ירכבים, יהיו. **מג** והיו על-אהרן ועל-בניו בבאם אל-אהל מועד, או בגשתם אל-המזבח לשרת בקדש, ולא-ישאו ערו, ומתו: חקת עולם לו, ולזרעו אחריו

להורים (ולסבים-סבתות) שבת שלום

פרשת תצוה היא השניה מתוך ארבע פרשות בספר שמות (תרומה, תצוה, ויקהל, פקודי) העוסקות במשכן (מקדש נייד) שנודע עם בני ישראל במדבר במשך ארבעים שנה. ארבע פרשות אלה עוסקות בפרטי פרטים בכל הנושאים הקשורים למשכן ולכליו. ההתמקדות בפרשת תצוה היא על בגדי כהונה. נושא זה תחום בטקסט המקראי (פחות או יותר) בין שתי עבודות שיגרתיות יומיומיות (הדלקת נר התמיד והקרבת קרבן התמיד) שנעשו במשכן ובמקדשים הראשון והשני בתקופות מאוחרות יותר. לענין בגדי כהנים ולביגוד בכלל אתיחס להלן.

לנושאי משרות שונות יש ביגוד מיוחד (מדים) וכך היה גם לכהנים. הכהנים הרגילים (הקרויים "כוהן הדיוט") לבשו בזמן עבודתם במשכן ארבעה בגדים שנעשו במיוחד עבורם (מגבעת, כתונת, מכנסים ואבנט). לכוהן הגדול היו בנוסף לארבעה פריטי לבוש אלה, ארבעה בגדים נוספים: מעיל, אפוד, חושן וציץ (כמו כן במקום מגבעת היתה לו מצנפת). לכוהן הגדול היו שני סטים של בגדים. בסט האחד העשוי בחלקו זהב השתמש הכהן הגדול בכל ימות השנה ובסט השני של בגדים לבנים השתמש הכהן רק יום אחד בשנה, ביום הכיפורים. (ציור הבגדים מופיע בהמשך).

רוב בני אדם נולדים ערומים אך בחיינו היומיומיים אנו מתהלכים לבושים. מרק טווין טבע בשעתו את האימרה: "הבגדים עושים את האדם ולאנשים ערומים יש מעט או אין בכלל השפעה על הקהילה". מהבגד שלובש כל אדם ניתן לפעמים ללמוד משהו על עיסוקו של אותו אדם ואולי גם משהו על אופיו. הבגד גם מחייב את האדם להתנהג בהתאם למה שהבגד משדר. תפקידם של בגדי הכהונה המיוחדים

המטה לקידום החינוך
על פי עקרונות קשת

פורים בקהילה

שימו לב : פורים קרב ובה וכמה פעילויות מתוכננות לחג, ואלו הן

• מסיבת פורים "עדלאידע" להורים

ביום חמישי, י"א אדר, 1.3.07.

ערב אימפרוביזציה

נושא הערב הוא הסטריאוטיפים שיש לנו דתיים על חילוניים ולהיפך. במהלך הערב, יועלו קטעים שנכתבו במיוחד לערב זה ויופסקו בנקודות קרישיות בהן אנחנו אנשי הקהילה נצטרך להיכנס לנעלי השחקנים-שאלו הריי נעלינו. על-מנת שיקל עלינו להיכנס לאווירה, התחפוש יהיו מיטב הסטריאוטיפים שיש לכל צד על משנהו (קרי: חילוניים יתחפשו לדתיים ובחזרה)

• מתנות לאביונים

• משלוח מנות איש לרעהו

• קריאת מגילה תתקיים במוצ"ש 3.3.07 במידה ויהיו מספיק אנשים המעוניינים בכך.

לקבלת יותר פרטים ניתן להיכנס לאתר האינטרנט של הקהילה

www.gesher-mazkeret-batya.org.il

להירשם לכל הפעילויות ניתן לשלוח דוא"ל לכתובת:

practika@zahav.net.il

בברכת מרבים בשמחה

צוות אירועים

היה בין השאר להאציל יסודות של כבוד ותפארת למי ששמרתם את האלוקים בבית מקדשו.

פרשת תצוה נקראת פעמים רבות בשבת שלפני פורים וכך קורה גם השנה. עבור הילדים עיקרו של פורים הוא בהתחפשות ובתחפושות. אם חושבים על זה בהקשר של בגדי כהונה ובגדים בכלל, אפשר לומר שהילדים מבינים היטב (בתת מודע) שאכן הבגדים מייצגים את האדם ואת עיסוקו. כאשר ילדה רוצה להתחפש לנסיכה וילד רוצה להתחפש למכוננית הם ילבישו בפורים את הבגדים המתאימים לדמות שבחרו להתחפש אליה ורק כך ידעו הרואים אותם למי או למה הם התחפשו.

סיכום

פרשת תצוה וקטעים נוספים מתוכה מעבר למה שהובא כאן יכולה לשמש בסיס טוב לליבון עצמי ולדיון עם הילדים על בגדי הכהונה בפרט ועל ביגוד בכלל. כמו כן ניתן להתייחס לנושא הביגוד במסגרת של דיון על שיגרה ויציאה ממנה מעת לעת (בגדים רגילים לעומת בגדי שבת וחג, מדים ותחפושות לפורים).

שאלות לדיון משותף

- מדוע צריכים הכהנים בגדים מיוחדים?
- למי עוד יש בגדים מיוחדים (שוטרים, אחיות וכו')?
- אילו בגדים אנו לובשים ומתי? (שיגרה ויציאה מן השיגרה)
- מה אני אוהב יותר? שיגרה או יציאה ממנה?
- האם גם לכם יש בגדים מיוחדים ומתי אתם לובשים אותם?

פעילויות

- הרחבת ידע – פרוט בגדי כהונה ומקבילות לבוש מודרניות (למשל: איזה סוגי כובעים אתם מכירים?)

- לספר לילדים או לקרוא אתם את הספר הנהדר "בן המלך והעני" של מרק טווין (רעיון טוב גם להצגה כיתתית). (המחזה "שלמה המלך ושלמי הסנדלר" שנכתב על ידי סמי גרונמן ותורגם על ידי נתן אלתרמן שאב לא מעט השראה מספרו של מרק טווין). המחזמר, אחד הפופולריים ביותר שהוצגו בארץ מומלץ מאד (להורים בשלב זה).

מרדכי לבנה

העמותה לקידום החינוך
על פי עקרונות קשת

לבטים...

השבת היא "שבת זכור". השבת שלפני פורים, בה קוראים על "זכירת עמלק":

זֶזְכֹּר, אֶת אֲשֶׁר-עָשָׂה לְךָ עַמְלֵק, בַּדֶּרֶךְ, בְּצֵאתְכֶם מִמִּצְרָיִם. יַחַד אֲשֶׁר קָרַךְ בַּדֶּרֶךְ, וַיִּזְגַּב בְּךָ כָּל-הַנְּחֻשְׁטִים אֲחֵרֶיךָ--וְנִאֲתָה, עִנְיָ וְנִגְעָ; וְלֹא יָרָא, אֶל-הַיָּם.

אבל לא רק על זכירת מעשה עמלק צוינו, אלא גם על מחייתו:

יֵט וְהִיָּה בְהִנִּיחַ ה' אֶל-הַיָּד לְךָ מִכָּל-אֵיבֶיךָ מִסָּבִיב, בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר הוּא-אֶל-הַיָּד נָתַן לְךָ נִחְלָה לְרִשְׁתָּהּ--תִּמְחָה אֶת-זֶכֶר עַמְלֵק, מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם; לֹא, תִשָּׁכַח. (דברים כה).

כשהלך שאול לחסל את עמלק, הוא, והעם, נכשלו בכך שחמלו על אגג מלך עמלק ועל בקר וצאן, כמסופר בשמואל טו:

וַיַּחְמַל שְׂאוּל וְהָעָם עַל-אַגָּג, וְעַל-מִיטַב הַצֹּאן וְהַבָּקָר וְהַמִּשְׁנֵי וְעַל-הַכֹּרִים וְעַל-כָּל-הַטּוֹב, וְלֹא אָבּוּ, הַחֲרִימָם; וְכָל-הַמְּלָאכָה נִמְבָּזָה וְנִמְסָה, אֶתָּה הַחֲרִימוּ.

וגם יואב בן צרויה, שר צבאו של דוד (והגיבור האישי שלי), נכשל ב-"מצוות מחיית עמלק" בכך שהרג רק את הזכרים ולא את הנשים והטף (ראו בבא בתרא דף כא).

פעמים רבות שמעתי אנשים המלגלים על הז"ל בגלל "הפטנטים ההלכתיים" שלהם. המפורסמים שבהם הם מכירת חמץ, או מכירת שדות בשנת שמיטה. ייתכן ויש מימד עמוק יותר למחשבה של הז"ל, מאשר סתם פטנטים הלכתיים.

"פטנט" פחות מפורסם של הז"ל הוא בעניין מחיית עמלק. הז"ל לא יכלו לקבל לתוך עולמם המוסרי מושג אכזרי של רצח-עם. על כן נפסק להלכה: אמנם צריך למחות את עמלק, אך לאחר שסנחריב (מלך אשור) "בלבל את האומות", אין עם עמלקי. לכן אי אפשר להשמידו.

האם חשבו שאול והעם כמו הז"ל? האם חמלו על חלק מעמלק בגלל ניצוץ הומני שנצנץ בנשמתם, בתקופה שבה רצח-עם היה דבר מקובל? האם יואב "נכשל" בגלל שלא יכל להרוג חפים מפשע, אלא רק את הגברים (כלומר הלוחמים)?

בעולם היהודי הקלאסי מאוד מקובל מושג המסורת. המעבר מדור לדור של תורה שבעל פה. האם עבר מסר סמוי, בעל פה, בין הדורות של אי-קיום מחייה ממש של עמלק? האם הז"ל שאבו את הכח לבטל דה-פקטו מצווה מן התורה מתוך המסורת הזו?

זכר התורה מצווה על מחיית עמלק. אבל זכר אי אפשר למחות רק על ידי השמדה. מצד שני, התורה מצווה לזכור את עמלק! כלומר, דבר והיפוכו.

אני מודה שעדיין לא מצאתי לי תשובה מספקת לכל הלבטים הללו. ייתכן שלעולם לא אמצא. אבל, אני אוהב לחשוב שהמצווה האמתית במחיית זכר עמלק היא מצוות מחיית האכזריות מן העולם. עמלק מסמל את העם האכזר ביותר, הברברי ביותר (ראו עוד בנאום בלעם, במדבר כד, ובמדרשים שם). איך מוחים אכזריות מן העולם? על ידי זכירה של מעשים אכזריים. לדוגמא, רק על ידי זכירה והזכרה של מעשי הצורר "העמלקי" של מלחמת העולם השנייה, אנחנו נלחמים ומדכאים את האכזריות והגזענות בעולם. ועל כתפי העם שסבל מאותה אכזריות, שזינבו בנחשלו, עליו מוטלת החובה לזכור, ולמחות את האכזריות הזו מן העולם.

אראיל ידין

אב לתלמידה בגן קשת

זרקור על כיתת קשת

"השבת היא חגיגת הכתרתו של יום, בארץ הפלאות של הזמן...."

בהמשך לעשייה בית ספרית בנושא זהות ומחויבות ולאחר איסוף מושגים חשובים שברצוננו להנחיל לתלמידינו, הוחלט במסגרת פורום מורשת להתמקד השנה בנושא השבת.

בהוראת הנושא הודגש את הפן הרב תרבותי תוך שימת דגש על פיתוח זהות לאומית, זהות דתית וזהות חילונית, הכרת מנהגי האחר וכיבודם.

כל שכבת גיל למדה את הנושא תוך התמקדות בערך שנקבע. שכבת כיתות א' התמקדה בערך "השבת כיום מנוחה" הלימוד נעשה במשך כשבועיים. הילדים ספרו על השבת שלהם ולמדנו על מגוון הדרכים לציין השבת בחיק המשפחה, איך הם נחים בשבת ומדוע חשובה המנוחה בשבת. חזרנו וחזקנו את הפסוקים מספר בראשית על בריאת השבת ומהי שבת במקרא, קראנו סיפורים ומדרשים העוסקים בשבת. למדו ושרנו שירי שבת: "שבת בבוקר", ו"לכה דודי".

ביום שישי התלמידים הכינו חלות בעזרתה האדיבה של שרון בר (אמא של גור).

לסיכום לימוד הנושא נערך כינוס בית ספרי. בכינוס, תלמידות כיתות ו' הופיעו במחרוזת ריקודים בנושא השבת. כל התלמידים שרו יחד עם מקהלת בית ספר את שירי השבת שלמדנו.

תודה רבה לשרון בר על התנדבותה

שבת שלום ומבורך

לריסה וטלי

היה זה יום סגריר והקבוצה הפסידה

זכרון מספר 1 – קיץ 1983 (תשמ"ג) – רמת מגשימים – מחנה עבודה של בני עקיבא. אנחנו קוטפים תפוחים ונהגים משבועיים של ביחד תוך נסיונות חיזור מגושמים כלפי הבנות. בשבת אנו יושבים במועדון לשיחה עם אחד מחברי המושב, בעל זקן עבות ועיניים יוקדות. הוא מצהיר מראש שאין כאן דיון, הוא יאמר את שלו ויסתלק. אנחנו איננו אשמים בטבח בסברה ושתילה, כך הוא, ואין לנו מה להתחרט או להצטער, צדיקים מלאכתם נעשית בידי אחרים. הערבים (לא פלשתינים חס וחלילה) הם אחרי הכל עמלק. אמר והלך. חודשים ספורים לאחר מכן נעצר "אקלה" (זה שמו) על ידי השב"כ. בזמן שעבדנו במטעים תכננו הוא וחבריו למחתרת היהודית, באותו מטע ממש, לפוצץ אוטובוסים של ערבים.

השבת היא שבת פרשת "זכור". מצווה לשמוע בבירור כל מילה ומילה מקריאת "זכור". ואף הנשים מקפידות. ומה נאמר שם? "וְהָיָה בְּהֵנִיחַ ה' אֶל-הַיָּד לְךָ מִפֶּל-אֲיָבִיד מִסָּבִיב, בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר חַי-אֶל-הַיָּד לָתֵת לְךָ נַחֲלָה לְרֵשֶׁתָּהּ-תִּמְחָה אֶת-זָכְרְ עַמְלֶק, מִפֶּתַח הַשָּׁמַיִם לֹא תִשְׁכַּח"

להורי וחבריהם מהציונות הדתית המתונה, הייתה זו מצווה תאורטית בלבד, מין סימבוליזם או לכל היותר מצווה שתם זמנה. אולם בשולי המחנה ליחכה אש זרה. אנשים שקראו מהתנ"ך ישירות על שאול שאלוהים ציווה עליו "לְךָ וְהַפִּתָּה אֶת-עַמְלֶק, וְהַחַרְמְתָּם אֶת-פֶּל-אֲשֶׁר-לוֹ, וְלֹא תִחַמְל עָלָיו; וְהַמַּתָּה מְאִישׁ עַד-אִשָּׁה, מְעַלְל וְעַד-יֹנֵק, מִשׁוֹר וְעַד-שָׁה, מִגֶּמֶל וְעַד-חֲמוֹר" ואולי גם על יהושע שבכיבוש הארץ "וַיַּחְרִימוּ, אֶת-פֶּל-אֲשֶׁר בְּעִיר, מְאִישׁ וְעַד-אִשָּׁה, מִנְעַר וְעַד-זָקֵן; וְעַד שׁוֹר נִשָּׂה וְחֲמוֹר, לְפִי-חֶרֶב"

זכרון מספר 2 – פורים תשנ"ד (1994) – ירושלים נסעתי לעבודה באוטובוס, נחוש לא להיכנע לאפרוריות השמים

ולחגוג את פורים כראוי, חבוש כובע של קאובוי. תוך כדי הנסיעה התחלתי לשמוע ברדיו על המתנחל שירה במערת המכפלה בעיצומה של תפילת יום השישי. מספר ההרוגים עלה ועלה ואני לא ידעתי איפה להניח את הכובע מרוב בושה. בערב, בהולכי ברגל לבית חברתי, כבר ראיתי את המודעות המהללות את הגיבור החדש.

כנראה שאין זה מקרה שברוך גולדשטיין ביצע את זממו בפורים. קו ישיר התקשר בדמינו בין עמלק והמן למתפללים הערבים. התורה והיהדות מלאים חסד וצדקה, אצילות והתרוממות רוח, אך יש שם גם סיפורים אחרים, נוראים וקמאיים של שבט הנלחם על נפשו ויחודו ללא איצטלות המוסר ההומניסטי של ימינו. את הסיפורים על פנחס שהורג זוג בגלל שהם מעורבים, ואז הורג כל הילדים הזכרים והנשים הנשואות במדין, או על אלישע ההורג 32 ילדים כי לעגו לו, אנו מתקשים לעכל ומחביאים אותם, אך סופה של כל הדחקה להתפרץ לבסוף בצורה הפראית ביותר.

זכרון מספר 3 – נובמבר 1995 מוצב דוגית – בגלל חוסר בכוח אדם אני עולה אחרי 15 שעות של פעילות כמעט ללא הפסקה לשמירה נוספת על סוללת המוצב. מותש, אני מסדר את העמדה, כאשר השומר מהצד השני של הסוללה, בחור מהתנחלות עופרה, זועק שאפתח את הרדיו. הדיווחים יוצאים חסרי נשימה מתוך המכשיר. ראש הממשלה נורה, מצבו קשה, היורה הוא יהודי מהרצליה. ואז איתן הבר יוצא מדלת חדר המיון "ממשלת ישראל מודיעה בצער ותדהמה...". הזעזוע והעייפות מכריעים אותי ואני מרגיש איך האדמה נשמטת מתחת רגלי. ברקע אני שומע את חברי לשמירה זועק בעליונות: "הוא מת, הוא מת, הוא מת, הוא מת, הוא מת, הוא מת".

ישי להמן

אב לתלמיד בכיתה א' קשת בבית ספר בן גוריון

העמותה לקידום החינוך
על פי עקרונות קשת